

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І.МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА ФІЛОСОФІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор ОНУ імені І.І.Мечникова

проф. Вячеслав ТРУБА
« 1 » квітня 2023 р.

ПРОГРАМА з історії
для вступу на ступінь вищої освіти «магістр»
032 ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ
для ОР «бакалавр» здобутого за спеціальністю «історія та археологія»

Одеса – 2023

ВСТУП

В загальній системі підготовки магістрів зі спеціальності 032 «Історія та археологія» знання з всесвітньої історії та історії України забезпечують необхідну ґрунтовну теоретичну базу їх професійних знань.

Програма іспиту з історії визначає окремі теми і питання, які є важливими для фахової підготовки історика та є актуальними для сучасної історичної науки.

Під час складання тестів абітурієнти мають продемонструвати фахові знання з предметної галузі історія та археологія, здатність робити теоретичні висновки та узагальнення на основі опрацьованих джерел та історіографії, вміння використовувати фундаментальні знання з всесвітньої історії та історії України зокрема.

Частина I. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Розділ I. Давня історія України.

Періодизація історії України. Історія первісного суспільства на території сучасної України. Кочові суспільства та античні міста-держави у Північному Причорномор'ї.

Розділ II. Історія України доби середніх віків.

Виникнення держави у східних слов'ян. Утворення Русі-України. Норманізм: витоки та історія. Сучасний неонорманізм. «Хозарська» та «візантійська» теорії виникнення Русі-України: археологічна та писемна аргументації.

Проблема політичного устрою Русі-України. Політична форма держави періоду XI-третина XII ст.: федералізм чи унітарна держава? Як і чому настала удільна роздробленість на Русі (XII-XIII ст.). Роздробленість Русі-України: історичні реалії. Централізація і відцентровані тенденції в розвитку держави. Проблеми соціально-економічного розвитку Русі-України: рабовласництво чи феодалізм?

Східні слов'яни напередодні утворення Русі-України. Етапи етнічного розвитку Русі-України. Населення Русі-України на порубіжжі зі степом та взаємини з кочовими спільнотами: чорними клобуками, болохівцями, бродниками, берладниками, берендеями іншими.

Історія України другої половини XIV-першої половини XVII ст. Перехід українських земель під владу сусідніх держав. Новітні погляди на характер соціально-економічних процесів в українських землях. Соціальна структура українського суспільства. Нові аспекти вивчення історії запорозького козацтва.

Дослідження суспільно-політичних і культурних процесів. Гуманістичні і реформаційні течії в Україні. Підходи до вивчення історії релігії і церкви в Україні.

Розділ III. Історія України у Новий час (друга половина XVII – XVIII ст.).

Визвольна війни українського народу середини XVII ст.

Вивчення історії України другої половини XVII ст. Розробка історичної географії.

Проблеми розвитку Української держави в кінці XVII-XVIII ст.

Активізація наступу царизму на автономне право Гетьманщини. Боротьба представників нової шляхти за збереження і зміцнення автономії (І.Мазепа, П.Полуботок, Д.Апостол, К.Розумовський). Кодифікація українського права, судова реформа 60-х рр. Перші кроки на шляху конституціоналізму. П.Орлик та перша Конституція України.

Соціально-економічний розвиток України у XVIII ст. Зрушення у сільському господарстві. Розвиток мануфактурного виробництва. Динаміка соціальної структури населення. Насильницьке зведення соціальної структури населення до загальноросійської. Зміни у національному складі населення.

Ліквідація гетьманства та зведення України до стану окраїни Російської імперії (60-90-ті рр. XVIII ст.). Ліквідація Запорозької Січі та її наслідки для України. Скасування гетьманства. Сильні і слабкі сторони державного механізму Гетьманщини. Знищення залишків національної державності на Лівобережній Україні. Друга Малоросійська Колегія та наслідки її діяльності для України. протести проти ліквідації автономії. Складання передумов розгортання процесу національного Відродження в Україні.

Питання про причини ліквідації гетьманства, його роль в житті українського народу в історіографії. Насильницьке запровадження в Україні правових інститутів Російської імперії.

Розділ IV. Історія України у завершальний період Нового часу (кінець XVIII – XIX ст.).

Історії України першої половини XIX ст. Загальна характеристика періоду. Еволюція концептуального бачення.

Проблема наукової періодизації української історії XIX – початку XX століття – період національного відродження українського народу. Доцільність традиційного поділу XIX ст. на дві половини при вивченні історії українського народу. Лінійний підхід. Стадіальний підхід. Принципи ієрархій лояльних та взаємовиключних свідомостей.

Соціально-політичні зрушення в Україні першої половини XIX ст. Зрушення економічного розвитку: в аграрному секторі економіки; промисловості і торгівлі, шляхи сполучення і транспорт, проблеми формування внутрішнього ринку, економічне освоєння Південної України. Роль Одеського порту в економічному розвитку українських земель, зростання кризових явищ в аграрному секторі та промисловості України.

Криза феодално-кріпосницької системи та зростання соціального напруження в українських землях. Французько-російська війна (війна з Наполеоном) 1812 р. і Україна: посилення впливу інтелектуальних течій з Заходу, соціальні заворушення на Наддніпрянщині та селянські бунти в Західній Україні першої чверті XIX ст. Російські та польські революційні рухи та їхній вплив на Україну (повстання декабристів 1825-1826 рр.) та польське повстання 1830-1831 рр.). Співвідношення реформ та репресій щодо України в Австрійській та Російській імперіях (кінець XVIII - перша половина XIX ст.).

Суспільно-політичний розвиток в українських землях в складі Російської імперії: сучасні уявлення про розвиток українського національно-культурного відродження у першій половині XIX ст.; початок відродження українського самоідентитету: вплив «внутрішніх» та «зовнішніх» чинників: традиції українського автономізму в умовах державного панування двох імперій; вплив нових політичних течій Заходу на українську самосвідомість. Заснування Харківського університету: початок активної роботи української інтелігенції в новій фазі суспільного розвитку. Романтизм – ідеї народності: перші збірки народної творчості; розвиток жанрів української літератури. Перші узагальнюючі праці з історії України.

Нова хвиля українського національного відродження у 30-50-ті рр. XIX ст.: Київський університет – формування нового центру українського руху. М.Костомаров, П.Куліш, Т.Шевченко. Представники нової генерації українських патріотів: шлях в історію.

Кирило-Мефодіївське братство: перша спроба теоретичного обґрунтування української національної ідеї. М.І.Костомаров – перший дослідник історії Кирило-Мефодіївського братства. Теоретичні витоки і засади організації. Практична діяльність і історичне значення.

Революційні події в Європі в 1848-49 рр. і Наддніпрянська Україна.

Формування, укріплення, розвиток національної свідомості в західноукраїнських землях: заходи представників інтелігенції щодо початкової освіти українського населення. «Руська трійця». М.Шашкевич, Я.Головацький, І.Вагилевич – нова генерація будителів національної самосвідомості. Україна в європейській демократичній революції 1848 року. Формування ідеології українського національного руху в Галичині.

Культура України першої половини XIX ст.: утиски української культури; наука і освіта в Україні; народна педагогіка; музична культура та театральне мистецтво; архітектура і скульптура; образотворче мистецтво; народне мистецтво, святкова обрядовість; культура і мова – прояви національного характеру.

Український національний рух 60-90-х років XIX ст. Національне питання українців у складі Російської та Австро-Угорської імперій. Народовці та москвофіли в оцінці

українських, польських та російських дослідників. Погляди на «українофільство» (М. Драгоманова, М. Грушевського, Д. Донцова, В. Мороза). Оцінка національної ідеї у програмних положеннях українських партій і організацій наприкінці XIX ст.

Участь українців у російському та польському визвольних рухах другої половини XIX ст.

Соціально-економічні зміни на українських землях на початку XX ст. Еволюція культурно-освітнього руху в політичній боротьбі. Створення політичних партій.

Україна в роки революції 1905-1907 рр. Створення українських громад в I та II Державних Думах Росії. Активізація політичної боротьби, створення нових політичних партій. Діяльність «Просвіт» та інших культурно-освітніх організацій за українські школи та університети.

Поразка революції, наступ реакції. Нові переслідування української мови та українських діячів напередодні світової війни. Зростання кооперативного руху.

Розділ V. Історія України у новітній час.

Україна в роки Першої світової війни. Ставлення української громадськості в Російській та Австро-Угорській імперіях до війни. Боротьба за власну державність на ідеологічному фронті. Українські січові стрільці.

Революція 1917 року і початок державного відродження України. Падіння монархії в Росії. Створення Центральної Ради в Києві. Політичні дискусії навколо питань стратегічного розвитку Української національної революції. Діяльність основних політичних сил в Україні навесні 1917 року. Всеукраїнський Національний конгрес.

Стосунки Центральної Ради і Тимчасового уряду Росії. Становище в армії і на Чорноморському флоті. Українські військові з'їзди. Проголошення автономії України і створення Генерального секретаріату Центральної Ради. Універсали Центральної Ради як історичний документ.

Проголошення Української Народної Республіки. Війна Російської радянської республіки проти УНР взимку 1917-1918 рр. Створення радянського уряду у Харкові: причини і наслідки. Проголошення самостійності УНР. Зовнішньополітична діяльність Центральної Ради та уряду УНР. Укладення Брест-Литовського мирного договору. Законотворча діяльність Центральної Ради на завершальному етапі. Ухвалення Конституції УНР. Причини падіння Центральної Ради. Історична роль Центральної Ради.

Гетьманський державний переворот і проголошення Української Держави. Особливості внутрішньої та зовнішньої політики. Законодавчі документи урядів гетьмана П. Скоропадського. Досягнення в галузі освіти та культури. Політика австрійського і німецького військового командування в Україні. Розгортання антигетьманського руху в Україні. Створення Українського Національного Союзу. Утворення КП(б)У. Оголошення П. Скоропадським федерації з небільшовицькою Росією. Антигетьманське повстання і прихід до влади Директорії УНР.

Внутрішня і зовнішня політика Директорії. Нова військова агресія більшовицької Росії проти України. Спроби державного перевороту в другій УНР. Білогвардійський наступ на Україну. Селянський повстанський рух.

Становище в Західній Україні. Утворення ЗУНР та боротьба проти польської військової агресії. Злука УНР і ЗУНР. Українська проблема на Паризькій мирній конференції. Військова поразка УНР та її причини.

Радянська Україна у 1920-ті роки. Політика «воєнного комунізму» та її крах. Антибільшовицькі повстання в Україні. Діяльність уряду Х. Раковського. Міжнародне становище УСРР на початку 1920-х років. Ризький мирний договір та його наслідки для України. Перехід до «нової економічної політики».

Національна політика більшовиків в Україні. Проголошення СРСР. Позиція українських комуністів у національному питанні. Мета, характер і наслідки політики «коренізації». Боротьба з «націонал-ухильництвом».

Розвиток української культури у 1920-их роках. Ліквідація неписьменності. Розвиток науки та освіти. Українська література і мистецтво. Становище релігії та церкви. Суперечливий характер духовного життя в 1920-их роках.

Перехід до політики форсованої індустріалізації промисловості та джерела її фінансування. Прийняття першого п'ятирічного плану та державно-партійні методи його реалізації. Хлібозаготівельна криза 1928 року. Початок формування тоталітарної системи та її специфічні риси в УРСР. Проведення насильницької колективізації сільського господарства. Голодомор 1932-1933 років, його політичні, соціально-економічні та демографічні наслідки.

Початок масового політичного терору та його особливості в УРСР. Ідеологічні підвалини суспільно-політичного життя. Справи СБУ, УНЦ. Зміни в кримінально-процесуальних кодексах СРСР та УСРР. Успіхи та невдачі індустріалізації 1930-их років.

Наступ на українську культуру. Розгром ВУАН. Ліквідація наукової школи М. Грушевського. Завершення мовно-культурної «коренізації». Репресії проти українських письменників. Антиукраїнська політика в галузі мистецтва. Завершення формування тоталітарної системи.

Місце УРСР в руслі зовнішньої політики СРСР другої половини 1920-х – 1930-х років.

Західноукраїнські землі в міжвоєнний період. Політика польських урядів щодо Західної України. Суспільно-політичне життя українців у Польщі. Становище в галузі освіти та культури. Діяльність Українського національно-демократичного об'єднання (УНДО). Участь українців у парламентських виборах у Польщі. Створення ОУН і розгортання національно-визвольної боротьби. Політика «пацифікації». Політичні процеси проти діячів ОУН.

Політика румунської влади в українській частині Бессарабії та Буковині. Діяльність Української Національної партії (УНП). Культурна та громадська діяльність молодіжних товариств. Політичні та судові переслідування українських діячів Буковини.

Становище закарпатських українців у складі Чехословаччини. Мюнхенський договір і створення автономної Підкарпатської Русі. Боротьба між українофільським і русофільським таборами. Карпатська Україна: політична боротьба за існування, загибель, історичне значення.

Українське питання в політиці провідних держав світу напередодні Другої світової війни: пакт Ріббентропа-Молотова. Початок Другої світової війни і приєднання західноукраїнських земель до складу СРСР. Включення Північної Буковини та Південної Бессарабії до складу УРСР. «Радянізація» західноукраїнських земель та опір місцевого населення тоталітарному режимові. Ставлення правлячих кіл Німеччини та Радянського Союзу до українського «питання» напередодні німецько-радянської війни. Поразки Червоної Армії у перші місяці війни та їх причини. Спроби відновлення Української державності в 1941 р. та ставлення німецького керівництва до цього. ОУН та її політика щодо німецької окупації українських земель. Окупаційний режим на території України. Специфіка окупаційних зон. Геноцид населення України в роки окупації. Соціально-економічна політика окупаційної влади щодо населення України в роки війни. Рух Опору українського народу проти нацистських загарбників: радянські партизани і підпільники; УПА та її діяльність. Вигнання нацистського режиму з території України і відновлення радянської влади. Українське суспільство в умовах відновлення більшовицької влади. Продовження антитоталітарної збройної боротьби в Західній Україні проти комуністичного режиму. Соціально-демографічні та політичні наслідки Другої світової війни для України. Внесок українського народу у перемогу над нацизмом.

Україна у повоєнний період (1945-1955 рр.). Наслідки війни для України. Місце України в міжнародній політиці. Прояви тоталітаризму. Репресії 40-50-х років ХХ ст. Л.Каганович на Україні. Нова хвиля боротьби з «націоналізмом». Постанови 1946-1951 рр. з питань розвитку української літератури, мистецтва, історичної науки. Відбудова

народного господарства. Соціальна політика. Причини і наслідки голоду 1946-1947 рр. Становище в західноукраїнських землях. ОУН-УПА. Репресії в західних областях. Завершення формування сучасної території України.

Суспільно-політичні та соціально-економічні процеси на Україні у другій половині 50-60-х років ХХ ст. Певна лібералізація радянського суспільства. Непослідовність у здійсненні політичних реформ. Боротьба демократичної та консервативної тенденцій в суспільних відносинах. Зародження дисидентського руху. Шістдесятництво. Економічні реформи 60-х років ХХ ст. Особливості та наслідки.

Україна в 70-х – першій половині 80-х років ХХ ст. Економічний розвиток. Заходи по інтенсифікації виробництва: плани та їх реалізація. Командно-адміністративна система. Посилення диктату центру. Розвиток негативних процесів у народному господарстві та соціальній сфері. Демографічні процеси. Проблеми національного розвитку. Конституція УРСР (1978р.). Концепція «розвинутого соціалізму» та «злиття націй». Діяльність П.Шелеста і В.Щербицького. Політичні репресії. Політика русифікації. Розвиток дисидентського та правозахисного руху. УРСР в системі зовнішньополітичних відносин.

Україна на шляху до незалежності (1985-1991 рр.). Історіографія проблеми, аналіз джерел. Необхідність докорінних змін у житті країни. Проголошення курсу перебудови: плани та реальність. Особливості перебудовчих процесів на Україні. Зміни в суспільно-політичному житті республіки. Демократизація суспільства. Вибори до Рад на новій основі. Діяльність Верховної Ради УРСР. Нові політичні лідери. Створення народного руху України та нових політичних партій. Молодіжний рух. Проголошення Декларації про державний суверенітет України (16 липня 1990 р.) та її значення. Утворення Кримської автономної республіки. Заходи по утвердженню суверенітету. Становище в економічній сфері та аграрному секторі. Чорнобильська катастрофа та її наслідки для України.

Україна в умовах державної незалежності. Поглиблення політичної та економічної кризи. Новоогарьовський процес і позиція України. Спроба державного перевороту 19-21 серпня 1991 р. та її наслідки. Реакція в Україні. Проголошення Акту про державну незалежність України. Референдум 1 грудня 1991 року та вибори Президента України. Розпад СРСР. Утворення Співдружності Незалежних Держав. Україна в СНД. Розбудова державної незалежності. Основні проблеми розвитку. Нова державна символіка. Прийняття Конституції України (28 червня 1996 р.). Розвиток культури. Незалежна Україна в міжнародних стосунках. Основні напрями міжнародного співробітництва. Україна на рубежі ХХІ століття).

Проблеми соціально-економічного та політичного реформування українського суспільства. Труднощі національно-культурного відродження, розвитку науки, освіти, духовності. Президентство Леоніда Кучми. Політична криза 2000–2001 рр. Парламентські вибори 2002 р. Загострення протистояння між пропрезидентськими і опозиційними силами. Українська помаранчева революція: надії та розчарування. Президент Віктор Ющенко. Вибори Президента України 2010 р. Віктор Янукович. Зміна політичного вектору в країні. Основні орієнтири зовнішньої політики у добу незалежності.

«Революція Гідності» (листопад 2013 – лютий 2014 рр.), повалення режиму В. Януковича. «Небесна сотня», «Євромайдан». Обрання Петра Порошенка Президентом України. Підписання Україною Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. «Газові» та «торгівельні» війни з Росією. Збройна агресія Росії проти України. Анексія Криму. Антитерористична операція на сході України. Повномасштабне російське вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року, активна фаза бойових дій.

Література:

1. Баган О. Націоналізм і націоналістичний рух. – Дрогобич, 1994.
2. Баран В. Україна 1950 -1960 рр.: еволюція тоталітарної системи. – Жовква, 1996.
3. Брайчевський М.Ю. Вибране. – Т. 1. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2004. – 720 с.;

- Т. 2. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2009. – 816 с.
4. Верига В. Нариси з історії України (кінець XVIII – початок XX ст.). – Львів, 1996.
 5. Войтович Л. Княжа доба на Русі: Портрети еліти. – Біла Церква, 2006.
 6. Войтович Л. Удільні князівства Рюриковичів і Гедиміновичів у XII-XVI ст. – Львів, 1996.
 7. Винниченко І. Україна 1920-1980: депортації, заслання, вислання. – К., 1994.
 8. Голобуцький О., Кулик В. Український політичний рух на Наддніпрянщині кінця XIX – початку XX ст. – К., 1996.
 9. Головка О.Б. Корона Данила Галицького: Волинь і Галичина в державно-політичному розвитку Центрально-Східної Європи раннього та класичного середньовіччя. – К., 2006.
 10. Горобець В. "Волимо царя східного...": Український Гетьманат та російська династія до і після Переяслава. – К., 2007.
 11. Грицак Я. Нарис історії України (формування модерної української нації XIX-XX століття). – К., 1996.
 12. Грицак Я. Страсті за націоналізмом: історичні есе. – К., 2004.
 13. Грушевський М. Звичайна схема руської історії й справа раціонального укладу історії східного слов'янства / Михайло Грушевський // Сборник статей по славяноведению. – СПб., 1904.
 14. Грушевський М. Історія України-Русі. Т. 1. – К. : Наук. думка, 1991. – (Пам'ятки іст. думки України).
 15. Гунчак Т. Україна – перша половина XX століття. Нариси політичної історії. – К.: Либідь, 1993.
 16. Давня історія України / Толочко П.П., Крижицький С.Д., Мурзін В.Ю. та ін. Т.1-2. – К., 1994 -1996.
 17. Даниленко В., Касьянов Г., Кульчицький С. Сталінізм в Україні в 20-30-ті роки. – К., 1991.
 18. Дашкевич Я. Постаті: Нариси про діячів історії, політики, культури. — Л., 2006; (2-е доповн. вид. — Л., 2007).
 19. Іваненко В. В. Біль і звитяга: XX століття в українському вимірі. Дніпропетровськ, 2003.
 20. Іванченко Р. Українська державницька ідея в суспільно-політичній думці IX— XIII ст. 2-ге вид., доп. К., 2006.
 21. Ідзьо В.С. Галицька держава: процеси етнотворення та становлення (XII—XIII ст.). Львів, 2005.
 22. Касьянов Г. Україна 1991–2007: нариси новітньої історії. – К.: Наш час, 2008. – 432 с.
 23. Когут З. Російський централізм і український автономізм: ліквідація гетьманщини. – К., 1996.
 24. Котляр М.Ф. Як і чому настала удільна роздробленість на Русі. – К., 1996.
 25. Кравченко Б. Соціальні зміни і національна свідомість в Україні XX століття. – К., 1997.
 26. Кульчицький С. Періодизація вітчизняної історії у працях Інституту історії НАНУ / С. Кульчицький // Український історичний журнал. – 2011. – № 3.
 27. Кураєв О.О. Українська проблема у політиці Берліна та Відня у Першій світовій війні (1914-1918). К., 2006.
 28. Лисяк-Рудницький І. Проблеми термінології та періодизації в українській історії / Іван Лисяк-Рудницький // Історичні есе. – К., 1994. – Т. 1.
 29. Млиновецький Р. Нариси з історії українських визвольних змагань. 1917-1918. – Львів, 1994.
 30. Моця О. Південна "Руська земля". – К., 2007.
 31. Нагаєвський І. Історія Української держави XX ст. – К., 1993.

32. Національні процеси в Україні: історія і сучасність. Документи і матеріали. У 2 ч. – К., 1997.
33. Павленко С. Оточення гетьмана Мазепи: соратники та прибічники. К., 2005.
34. Півторак Г. Міфи й правда про трьох братів зі спільної коліски. – К., 1998.
35. Потульницький В. Схеми періодизації історії України в українській історіографії 19—20 ст.: проблеми теорії та методології / В. Потульницький // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики. – К., 2000. – Т. 5. – Ч. 2.
36. Пріцак О. Походження Русі: Стародавні скандинавські саги і Стара Скандинавія: В 2 т. К., 2003.
37. Реєнт О.П. Україна в імперську добу (XIX — початок XX ст.). – К., 2003.
38. Реєнт О.П., Сердюк О.В. Перша світова війна і Україна. – К., 2004.
39. Русина О. В. Студії з історії Києва та Київської землі. – К., 2005.
40. Терещенко Ю.І. Україна і європейський світ. – К., 1996.
41. Черкас Б. Україна в політичних відносинах Великого князівства Литовського з Кримським ханством (1515—1540). – К., 2006.
42. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. 3-є вид., перероб. і розшир. К., 2006.
43. Яковенко Н.М. Паралельний світ. Дослідження з історії уявлень та ідей в Україні XVI-XVII ст. К., 2002.

Частина II. ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

Розділ I. Історія Стародавнього Сходу

Періодизація всесвітньої історії. Предмет історії Стародавнього Сходу. Поява перших землеробських культур на Близькому Сході. Єгипет в давнину. Формування єгипетської цивілізації. Єгипет у добу Раннього та Стародавнього Царств. Єгипет у добу Середнього Царства. Єгипет у добу „світової Єгипетської держави”. Пізнє Царство. Месопотамія у IV-II тис. до н.е. Шумер та Аккад. Староавілонське царство. Месопотамія в I тис. до н.е. Ассирійська та Нововавілонська держави. Хеттське царство. Східне Середземномор'я в I тис. до н.е. Іран у давнину. Мідія, держава Ахеменідів. Стародавня Індія. Вступ до індології. Індська цивілізація. Ведійський період історії Стародавньої Індії. Буддистський період та "класична епоха" історії Індії. Формування давньокитайської цивілізації. Стародавній Китай XVIII-III ст. до н.е.: правління династій Шан та Чжоу. Період Воюючих царств. Імперії Цинь і Хань. Занепад ханської імперії у III ст. н.е. Китайська філософія.

Розділ II. Історія Стародавньої Греції

Джерельна база та історіографія історії стародавньої Греції. Історія Греції у III-II тис. до н.е. Греція XI-IX ст. до н.е. Архаїчна Греція VIII-VI ст. до н. е. Афіни і Спарта як типи полісів. Греко-перські війни. Економіка та соціальна структура Греції у V-IV ст. до н.е. Афінівська демократія. Пелопоннеська війна (431- 404 рр. до н.е.) Греція у першій половині IV ст. до н.е. Піднесення Македонії і встановлення македонської гегемонії у Греції. Давньогрецька культура VIII - IV ст до н.е. Завоювання Олександра Македонського та утворення та розпад його держави. Елліністичні держави. Елліністична культура.

Розділ III. Історія Стародавнього Риму

Значення римської історії у всесвітньо-історичному процесі. Населення Італії. Етруски та проблеми вивчення їх історії та культури у Вітчизняній та зарубіжній історіографії. Заснування міста Риму та найдавніша доба історії Італії (VIII-VI ст. до н.е.). Державний лад ранньої римської республіки.

Завоювання Римом Італії. Перетворення Римської республіки у середземноморську державу. Криза республіканського устрою у Римі. Загострення соціальних протиріч (кін. II ст. до н.е. - сер. I ст. н.е.). Падіння республіканського ладу. Принципат Октавіана Августа. Імператорська влада та римське суспільство у I - II ст. н.е. Криза римського рабовласницького суспільства та держави у III ст. н.е. Пізня Римська імперія (Домінат). Розпад Римської імперії на Західну та Східну (Візантію).

Розділ IV. Історія Середніх віків

Джерельна база та історіографія історії середніх віків. Падіння Римської імперії. Утворення варварських королівств. Розвиток феодальних відносин у Франкській державі у V-IX ст. Візантійське суспільство та держава в IV-XI ст. Англосаксонська Англія IV-XI ст. Країни Піренейського півострова в IV-X ст. Початок Реконкісти. Виникнення німецької феодальної держави. Католицька церква та її організація за доби раннього середньовіччя. Політична карта Європи в IX-XI ст. Виникнення та піднесення середньовічних міст. Рух хрестоносців.

Франція в XI-XV ст. Англія в XI-XV ст. Германія в XII-XV ст. Італія в XI-XV ст. Країни Піренейського півострову в XI-XV ст. Північна Європа в XI-XV ст. Візантія в XII-XV ст. Християнство, церква та єретичні рухи XII-XV ст. Середньовічна культура V-XV ст. Початок Відродження та гуманізм в Італії XIV-XV ст. Основні тенденції історичного розвитку Західної Європи у XVI – першій половині XVII ст. Особливості аграрного розвитку, еволюція форм феодальної ренти. Мануфактура та її форми. Великі географічні відкриття та їх вплив на історичний розвиток країн Західної Європи. Політичні форми організації суспільства. Абсолютна монархія та її характерні риси.

Ренесансний гуманізм на початку XVI ст. Реформація як конфесіональне та соціально-політичне явище. Німеччина у XVI ст. Соціально-політичне становище. Католицька церква у Німеччині та причини складання опозиції католицизму. Гуманістичний рух у Німеччині та його специфічні риси. Початок Реформації у Німеччині. Вчення Мартіна Лютера та його соціальний зміст. Селянська війна 1524–1525 рр. Культурний розвиток Німеччини у XVI – на початку XVII ст.

Англія у XVI ст. Особливості соціально-економічного розвитку Тюдорівської Англії. Початок «аграрного перевороту». Розвиток промисловості. Зміни у соціальній структурі. Особливості англійського абсолютизму. Основні напрямки внутрішньої та зовнішньої політики Тюдорів. Королівська Реформація в Англії. Католицька реакція за Марії Тюдор. Розквіт англійського абсолютизму за Єлизавети Тюдор. Суперництво з Іспанією. Розгром «Непереможної Армади». Культура Англії XVI – першій половині XVII ст.

Франція у XVI – першій половині XVII ст. Особливості соціально-економічного становища. Зміни у соціальному становищі шляхти. «Шляхта шпаги» та «люди мантиї». Ранній французький абсолютизм. Активна зовнішня політика. Виникнення Галіканської церкви. Початок реформаційного руху у Франції. Жан Кальвін та його реформаційне вчення. Релігійні війни у Франції другої половини XVI ст. Нантський едикт. Генріх IV Бурбон, його внутрішня та зовнішня політика. Зміцнення абсолютизму при Ришельє. Участь у Тридцятирічній війні. Формування національної культури у XVI – першій половині XVII ст.

Іспанія у XVI – першій половині XVII ст. Іспанія в системі імперії Карла V Габсбурга. Соціально-економічне становище Іспанії, вплив на нього колоніальних загарбань. «Революція цін». Особливості іспанського абсолютизму. Повстання “комунерос”. Внутрішня та зовнішня політика Філіпа II. Діяльність Інквізиції: релігійні та політичні переслідування. Війни з повсталими Нідерландами. Занепад Іспанії у першій половині XVII ст. Відділення Португалії. Культура Іспанії у XVI – першій половині XVII ст.

Нідерланди у XVI – першій половині XVII ст. Боротьба за незалежність. Республіка З’єднаних провінцій. Нідерланди у складі держави Габсбургів. Розвиток капіталістичних відносин. Посилення феодально-католицького тиску при Філіпі II. Іконоборчий рух. Партизанський народний рух. Політика принца Оранського та дворянської еміграції. Режим герцога Альби. Повстання 1572 р. “Гентське заспокоєння”. Арраська та Утрехтська унії. Створення незалежної республіки у Північних провінціях. Південні Нідерланди та Республіка З’єднаних провінцій у першій половині XVII ст. Культура Нідерландів. Формування голландської національної культури.

Розділ V. Нова історія Західної Європи та Північної Америки

Революції ранньої нової доби та їх наслідки.

Передумови, причини та характер англійської революції середини XVII ст. Протекторат Олівера Кромвеля. Реставрація Стюартів у 1660 р.: внутрішня та зовнішня політика. «Славетна революція» 1688 р. і встановлення в Англії конституційної монархії.

Економічний, соціальний та політичний розвиток англійських колоній в Північній Америці XVII – XVIII ст.ст. Передумови, причини та характер війни за незалежність у Північній Америці. Початок воєнних дій. Проголошення незалежності англійських колоній. Бойові дії в 1776–1783 роках. Утворення США. Прийняття конституції 1787 р.

Передумови та причини Великої Французької революції. Французьке просвітництво. Декларація прав людини і громадянина 1789 р. Конституція 1791 р. Встановлення Якобінської диктатури: внутрішня та зовнішня політик. Термідоріанський переворот 27 липня 1794 р. Переворот 18 брюмера (9 листопада 1799 р.) та прихід до влади Наполеона Бонапарта. Наслідки та історичне значення Великої Французької революції.

Міжнародні відносини нового часу.

Європейські країни після Тридцятилітньої війни (1618–1648 рр.). Дипломатія другої половини XVII ст. Війна європейської коаліції проти Османської імперії (1683–1699 рр.). Північна війна (1700–1721 рр.). Війна за іспанську спадщину (1701–1714 рр.). Війна за австрійську спадщину (1740–1748 рр.). Семилітня війна (1756–1763 рр.). Зовнішня політика Росії у середині – другій половині XVIII ст. (російсько-турецькі війни; розподіли Польщі; участь в антифранцузьких коаліціях).

Війна американських колоній за незалежність та позиція європейських країн.

Міжнародні відносини часів Французької революції та наполеонівських війн. Віденський конгрес та нова система договорів. Зовнішня політика американського уряду в першій половині XIX ст. Доктрина Монро.

Основні етапи міжнародних відносин у XIX ст. Політичне становище німецьких держав після наполеонівських війн. Утворення Німецького союзу. Політика Бісмарка щодо об'єднання Німеччини. Франко-німецька війна й утворення Німецької імперії.

Австро-італо-французька війна 1859 р. Похід “Тисячі” Д. Гарібальді та створення Італійського королівства. Утворення Австро-Угорщини.

Міжнародне становище та основні напрямки зовнішньої політики Росії в XIX ст. (Росія та Франція; східне питання).

Колоніальна політика Великобританії. Англо-бурська війна. Ірландське питання. Колоніальна політика Німецької імперії на рубежі XIX — XX ст. Америко-іспанська війна 1898 р. та її наслідки.

Утворення Троїстого Союзу. Франко-російські та франко-англійські договори. Європа і Балканські кризи 1908-1913 рр. Підготовка Першої світової війни. Причини, характер та учасники Першої світової війни. Стратегічні плани сторін напередодні Першої світової війни. Вступ США у війну. Брестський мирний договір, його вплив на перебіг подій у Першій світовій війні. Поразка Німеччини та її союзників. Наслідки Першої світової війни.

Соціальний та економічний розвиток Європи в XVIII – XIX ст.

Промисловий переворот XVIII ст. у Великій Британії: перехід від мануфактур до фабрик. Аграрна політика та соціальні зміни в англійському суспільстві. Розвиток науки та техніки. «Нова мораль» та положення робочих в XVIII ст. Соціально-економічний розвиток Англії в першій половині XIX ст. Парламентська реформа 1832 р. Чартистський рух. Економічне піднесення Англії в 50–60-х рр. XIX ст.

Соціально-економічний і суспільно-політичний розвиток Франції в XVIII ст. Особливості промислового перевороту у Франції. Липнева революція 1830 р. у Франції та її наслідки. Причини та початок революції у Франції 1848–1849 рр. Повалення монархії Луї-Філіппа та проголошення Другої республіки.

Катерина II та її політика. „Освічений абсолютизм”: теоретичні питання та суспільно-політична думка у II половині XVIII ст. Соціальна структура та економічний розвиток держави у середині – II половині XVIII ст. Реформи Олександра I, урядовий конституціоналізм. Консерватизм Миколи I. Реформи 60-70-х років XIX ст., особливості пореформеного розвитку Росії. Імператор Олександр II. Темпи, характер та особливості розвитку російського капіталізму у пореформений період, типи аграрної еволюції, промисловий переворот. Суспільно-політичні та визвольні рухи у II половині XIX ст. Перша російська революція 1905-1907 рр. Маніфест 17 жовтня 1905 р. Зміни в політичній системі, Державна Дума: політичний склад, еволюція, діяльність.

Лютнева революція 1917 р. в Росії. Проблеми періодизації революційних подій 1917 р., оцінка у історіографії. Повалення царату, формування Тимчасового уряду, Петроградської Ради робітничих та солдатських депутатів, Тимчасового комітету Державної Думи. Двовладдя. Політична еволюція радикальних партій (есери, меншовики, більшовики).

Розвиток капіталізму в Німеччині в першій половині XIX ст. Соціально-економічний і суспільно-політичний розвиток Німецьких держав у 50–60-х роках XIX ст.

Особливості соціально-економічного та суспільно-політичного розвитку США у першій половині XIX ст. Становлення двопартійної системи. Громадянська війна в США (1861–1865 рр.)

Соціально-економічний розвиток Великої Британії, Франції, Росії, Німеччини, Австро-Угорщини в останній чверті XIX — на початку XX ст.

Розділ VI. Країни Європи та Північної Америки в новітній час

Історія міжвоєнного часу.

Великобританія в 1918–1939 рр. Економічне та політичне становище країни після Першої світової війни. Великобританія в період стабілізації (1923–1929 рр.). Світова економічна криза 1929–1933 рр. та її наслідки для Великобританії. Зовнішня політика Великобританії напередодні війни.

Франція в 1918–1939 рр. Соціальний рух у перші повоєнні роки. Стан французької економіки в період стабілізації (20-ті роки XX ст.). Суспільно-політичне становище Франції в роки світової економічної кризи (1929–1933 рр.). Франція в 30-х роках XX ст.

Німеччина в 1918–1939 рр. Листопадова революція 1918 р. та її наслідки. Версальський мир. Прийняття Веймарської конституції 1919 р. Поява нацизму в Німеччині. Світова економічна криза (1929–1933 рр.) та її вплив на Німеччину. Прихід до влади нацистів. Внутрішня та зовнішня політика гітлерівської Німеччини в 1933–1939 рр.

Італія в 1918–1939 рр. Прихід до влади фашистів та становлення фашистської диктатури. Зовнішня політика італійського фашизму. Іспанія в 1918–1939 рр. Соціально-економічний і суспільно-політичний розвиток Іспанії в 1918–1923 рр. Проголошення республіки. Заколот генерала Ф. Франко та початок громадянської війни. Позиції великих європейських держав щодо громадянської війни в Іспанії.

США в 1918–1939 рр. Підсумки Першої світової війни для США. Повоєнне становище. Світова економічна криза (1929–1933 рр.) та її наслідки для США. Президентські вибори 1932 р. та прихід до влади Ф. Рузвельта. “Новий курс” Ф. Рузвельта. Зовнішня політика США в 30-х роках XX ст.

СРСР в 1918–1939 рр. Прихід більшовиків до влади. Національна політика більшовиків та створення СРСР. Самостійницькі течії в Україні та Грузії (1923–1924 рр.). Політика коренізації та її наслідки. Радянський Союз в роки НЕПу. Розвиток освіти, науки та культури в 20-і рр. Індустріалізація та проведення колективізації сільського господарства. Політичний режим та зовнішня політика СРСР в 30-і р. Конституція СРСР 1936 р. Репресії як інструмент тоталітарного режиму. Культ особи Сталіна.

Друга Світова війна.

Передумови, причини, характер, періодизація Другої світової війни. Хронологія Другої світової війни та характеристика її основних етапів. Капітуляція Німеччини та Японії. Потсдамська та Ялтинська конференція: умови післявоєнної перебудови світу. Нюрнберзький та Токійський процеси. Сан-Франциська конференція та утворення ООН.

Європа та США у другій половині XX – на початку XXI ст.

Міжнародні відносини в 1945–1991 рр. Становлення двох курсів у міжнародній політиці після Другої світової війни. Створення та діяльність ООН у перші повоєнні роки. Післявоєнне мирне врегулювання в Європі. Початок “холодної війни” та посилення протистояння між двома наддержавами. Створення НАТО, ЄС, Організації Варшавського договору (ОВД), Ради економічної взаємодопомоги (РЕВ). Югославсько-радянський конфлікт 1948–1953 рр., його вплив на міжнародні відносини. Корейська війна (1950–1953 рр.). Міжнародні відносини у другій половині 1950-х – першій половині 1970-х років. Карибська криза. В’єтнамська війна (1965–1973 рр.). Арабо-ізраїльські війни в

контексті радянсько-американського протистояння. Міжнародна розрядка в першій половині 1970-х років та її значення для формування міжнародних відносин. Поворот від розрядки до нового витка напружень в радянсько-американських відносинах другої половини 1970-х – першої половини 1980-х років. Перебудова в СРСР та її вплив на розвиток радянсько-американських відносин. Агресія Іраку проти Кувейту. Операція «Буря в пустелі».

Внутрішня та зовнішня політика консервативних урядів М. Тетчер, Дж. Мейджора (1979–1997 рр.). Тетчеризм. Повернення лейбористів до влади. Великобританія на рубежі ХХ — ХХІ ст.

Соціально-економічний і суспільно-політичний устрій Французької республіки після Другої світової війни. Конституція 1946 р. та проголошення Четвертої республіки (1946–1958 рр.). Прихід до влади Ш. де Голля та проголошення П'ятої республіки. Соціально-економічний і суспільно-політичний розвиток Франції на рубежі ХХ–ХХІ ст.

Економічне та політичне становище Німеччини після поразки у Другій світовій війні. Формування партійно-політичної структури в Західній та Східній Німеччині. Розкол Німеччини, створення ФРН і НДР. Об'єднання Німеччини. Соціально-економічне та суспільно-політичне становище Німеччини наприкінці ХХ — на початку ХХІ ст.

Соціально-економічне та суспільно-політичне становище США після Другої світової війни. Внутрішня і зовнішня політика Г. Трумена. Доктрина “звільнення від комунізму”. Маккартизм. “Рейганоміка”. Активізація зовнішньої політики США в 80-х роках ХХ ст. Соціально-економічний і суспільно-політичний розвиток США на рубежі ХХ — ХХІ ст.

СРСР в післявоєнні роки. Відбудова народного господарства. Міжнародне становище та зовнішня політика Радянського Союзу. Створення атомної зброї. Духовне, культурне та суспільно-політичне життя. Політичний режим в останні роки життя Сталіна. Хрущовська “відлига” в СРСР 1953-1964 рр. Розвінчання культу особи Сталіна. Суспільно-політичне життя країни. Карибська криза.

Радянський Союз в 1964-1985 рр. Створення топливно-енергетичного комплексу. Науково технічна революція. Розвиток народного господарства країни в 70-і та першій половині 80-х рр. БАМ. Суспільно-політичне і духовне життя в СРСР. Освіта та наука. Соціальний захист. Розвиток культури. Радянський Союз на міжнародній арені. Політика “розрядки” в 70 рр.

Перебудова в СРСР та її результати. Перебудова політичної системи і економічні новації. Громадські рухи та перехід до багатопартійності. Концепція “нового політичного мислення” і її реалізація. Поглиблення міжнаціональних проблем. Серпневий путч 1991 р. Розпад СРСР.

Країни Центральної та Південно-Східної Європи у другій половині ХХ — на початку ХХІ ст. Соціально-економічні перетворення в країнах Центральної та Південно-Східної Європи в повоєнний період та їх наслідки. Соціально-економічний і суспільно-політичний розвиток Польщі, Чехії, Словаччини, Угорщини, Румунії, Болгарії, країн Балтії, Білорусі в 90-х роках ХХ — на початку ХХІ ст. Розпад Югославії. Особливості соціально-економічного та суспільно-політичного розвитку нових держав колишньої Югославії.

Світ в кінці ХХ – на початку ХХІ ст. Основні тенденції політичного, соціального, економічного, культурного розвитку. Виклики сучасному світу: екологія, голод, тероризм, ядерна безпека.

Розділ VII. Історія Азії та Африки

Основи китайської конфуціанської імперії та причини падіння. Розквіт імперії при династії Тан (618 – 907 рр.). Китай під владою монгольської династії Юань (1271 – 1368 рр.). Держава та суспільство в епоху Мін. Мінський Китай та зовнішній світ. Народні повстання та війна (1628 – 1644 рр.). Китай в часи маньчжурської влади. Проголошення республіки та обрання Сунь Ятсена тимчасовим президентом. Характер та наслідки Сінхайської революції. Складання культу особистості Мао Цзедуна. Практика маоїзму:

«великий стрибок», «народні комуни», «культурна революція». Початок модернізації економіки Китаю. Основні напрямки сучасної зовнішньої та внутрішньої політики КНР.

Японія у III – XII ст. Початок розповсюдження в Японії буддизму та конфуціанства. Зародження самурайського стану. Сьогунат Муроматі (1336 – 1507 рр.) та сьогунат Токугава (1603 – 1868 рр.). Роль зовнішнього фактору: "відкриття" Японії та його наслідки. Реставрація Мейдзі. Особливості промислового розвитку Японії у 70-ті - 90-ті рр. XIX. Японія в Другій світовій війні. «Японське економічне диво». Конфуціанський капіталізм.

Аравія на початку VII ст. Ранньофеодальні утворення у арабів. Взаємовідносини осілого та кочового населення. Мухамед (570-632 рр.). Виникнення ісламу. Іслам як спосіб життя: теократична ідея соціальної організації суспільства, принципи соціальної актуалізації, ціннісні орієнтації. Об'єднання Аравії, утворення спільноарабської держави. Розкол в ісламі та його наслідки: сунізм, шиїзм. Арабські завоювання. Державний устрій Багдадського халіфату. Арабські країни після розпаду Османської імперії. Нові методи імперіалістичного панування. Підмандатна Палестина і реалізація «декларації Бальфура», розширення єврейської імміграції. Сучасний арабський світ.

Крах Сельджуцької держави та виникнення держави турок – османів. Становлення Османської держави. Падіння Константинополя 1453 р. Утворення Османської імперії. Османська імперія як ісламський тип державності: принципи організації шариатської влади. Османська імперія в новий час: Реформи Селіма III як приклад «охоронної модернізації». Значення танзиматських реформ. «Нові османи» (1865 р.): характер суспільства, основні етапи діяльності, ідея перетворення державного устрою, концепція османізму. Конституція 1876 р.: обставини її проголошення, основні положення, оцінка. Ідеї панісламізму. Зовнішня політика Абдул-Хаміда II. Характер та основні результати младотурецької революції. Кемалістська революція 1918-1923 рр. в Туреччині. Туреччина в Другій світовій війні та в повоєнні роки. Туреччина в сучасному світі.

Політична історія Індії в VI – XII ст. Політична історія Делійського султанату (1206-1526 рр.). Держави південної Індії. Утворення могольської держави (1526 р.). Особливості індійського суспільства могольського періоду. Взаємодія ісламу та індуїзму. Розпад держави Великих Моголів (середина XVII - середина XVIII в.). Англо-французька боротьба за Індію та її результати. Результати національно-визвольного руху в Індії на початку XX ст. Ідеологія і політика М.К. Ганді. Прийняття конституції Індійської республіки 1950 р. Етноконфесійні проблеми в сучасній Індії. Сучасна Індія: традиції та перспективи.

Європейці та африканські народи у XVI - середині XIX ст. Підсумки чотирьох сторіч работоргівлі. Захоплення європейців на узбережжі. Початок європейської колонізації Південної Африки: заснування Капської колонії. Завершення колоніального поділу Африки (остання третина XIX ст.). Становлення колоніальних режимів: варіанти. Падіння колоніальної системи. Країни Африки в сучасному світі.

Революції першої половини XIX ст. в Південній Америці. Країни Латинської Америки в сучасному світі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеев Ю. М. Всесвітня історія XX ст. — К., 1994. — 168 с.
2. Крижанівський О.П. Історія Стародавнього Сходу. —Київ, 2000.
3. Газін В. П. Всесвітня історія XX ст.: Навч. посіб. — Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2004. — 156 с.
4. Газін В. П. Новітня історія країн Європи та Америки. 1918–1945 рр.: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. — К.: Слово, 2003. —470 с.
5. Газін В. П., Копилов С. А. Новітня історія країн Європи та Америки (1945–2002 рр.): Навч. посіб. — К.: Либідь, 2004. — 624 с.

6. Гончар Б. М., Козицький М. Ю., Мордвінцев В. М., Слюсаренко А. Г. Всесвітня історія: Навч. посіб. — К.: Знання, 2002. — 565 с.
7. Дрібниця В. О. Всесвітня історія. Новітня історія. — К.: Фаренгейт, 1999. — Ч. 1: 1914–1939. — 176 с.; Ч. 2: 1939–1999. — 254 с.
8. Трубайчук А. Друга світова війна. Коротка історія. — К.: Наук.думка, 1995. — 192 с.
9. Вишпер Р. Ю. История нового времени. — К.: Ника-Центр;Вист-С, 1997. — 621 с.
10. Довідник з політичної історії ХХ століття: Навч. посіб. — К: КНЕУ,2003. — 332 с.
11. Дюррозель Ж-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів:Пер. з фр. — К.: Основи, 1919. — 903 с.
12. Касперович М. П. Історія сучасної Німеччини (ХХ століття): Навч. посіб. — Донецьк: Юго-Восток, 1998. — 99 с.
13. Коппель О. А. Перська затока: проблеми безпеки в 80-ті — 90-ті роки. — К.: Школяр, 1998. — 200 с.
14. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945–70-ті роки): Підруч. для студ. гуманіт. спец. вищ. навч. закл. — К.: Либідь,2003. — 560 с.
15. Міжнародні відносини та зовнішня політика: 1980–2000 роки: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. — К.: Либідь, 2001. — 621 с.
16. НАТО. Організація Північноатлантичного договору. — К., 2001. — 608 с.
17. Питання історії Великої війни 1914–1918 рр.: Зб. наук. ст. — Чернівці, 1995. — 30 с.
18. Постоловський Р. М. Світ на зламі епох: історія кінця ХІХ — середини ХХ ст.: Навч. посіб. для студ. вузів. — К., 2000. — 240 с.
19. Тоді Ф. Нарис історії Європейського Союзу / Пер. з англ. М. Марченко. — К.: АДЦ “Анод”; К.І.С., 2001. — 136 с.
20. Середньовічна Європа: погляд з кінця ХХ ст. — Чернівці, 2000.
21. Яровий В. І. Новітня історія країн Східної Європи (40-ві — 90-ті роки ХХ ст.): Курс лекцій. — К.: Либідь, 1997. — 269 с.
22. Яровий В. Історія південних та західних слов’ян. — К., 2011.

Критерій оцінювання тестових завдань

Історія є одним з найважливіших способів самопізнання суспільства, засвоєння його віковичного досвіду, традицій. Українська нація є нацією державною, хоча значні відрізки історичного розвитку вона перебувала в колоніальному становищі. Лише той, хто знає історію своєї Батьківщини, може бути справжнім її громадянином, свідомим свого громадянського обов'язку. Визначення рівня осмислення багатоаспектних питань історії України та її зв'язку з всесвітньою історією з позиції майбутнього магістра є першочерговим завданням тестування. Свідоме засвоєння цих питань є не лише основою подальшого успішного вивчення гуманітарних курсів, пов'язаних з історією України та всесвітньою історією, а й навчання за обраною спеціальністю університеті.

Завдання екзаменаційного тесту покликані виявити в процесі їх виконання знання, вміння і навички отримані студентами в процесі навчання в університеті під час здобуття ОР «бакалавра». Вони мають проявити знання історичного процесу та місце в ньому історії України та всесвітньої історії, володіння значним фактичним матеріалом, вміння аналізувати події, їх причини та наслідки, пояснювати складність та суперечливість подій із найдавніших часів до початку ХХІ століття.

Екзаменаційний тест складається з 50 завдань закритого типу, правильно виконавши які, абітурієнт може отримати 100 балів. За кожну правильну відповідь на окреме запитання він отримує 2 бали, за неправильну – 0 балів.

Правильну відповідь треба вибрати із запропонованих варіантів.